

سرچشمه تصوف در ایران

تأثیرات تعلیمات بودایی در فرهنگ ایران
و تصوف ایران از نظر فلسفی

سعید نفیسی

www.ketab.ir



موسسه انتشارات نگاه
تأسیس ۱۳۵۲

سرشناسه	نقیسی، سعید، ۱۲۷۴ - ۱۳۴۵.
عنوان و نام پدیدآور	سرچشمه تصوف در ایران (تأثیرات تعلیمات بودایی در فرهنگ ایران و تصوف ایران از نظر فلسفی) / سعید نقیسی.
مشخصات نشر	تهران: نگاه، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	۲۹۳ ص. رقعی
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۲۶۷-۱۵۷-۰
فهرست نویسی	فیفا
موضوع	تصوف - ایران - تاریخ - منشاء تصوف
رده‌بندی کنگره	BP۲۷۷
رده‌بندی دیویی	۲۹۷/۸۹
شماره کتابشناسی ملی	۷۶۵۸۹۲۷

سرچشمه تصوف در ایران

تأثیرات تعلیمات بودایی در فرهنگ ایران
و تصوف ایران از نظر فلسفی

مؤلف: سعید نقیسی

ویراستار: جواد رسولی

چاپ اول: تیرماه ۱۴۰۰ - شمارگان: ۵۰۰ نسخه

لیتوگرافی: اطلس چاپ - چاپ: شاهین

صحافی: گلستان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۶۷-۱۵۷-۰



مؤسسه انتشارات نگاه

حق چاپ محفوظ است.

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب، خیابان شهدای ژاندارمری
بین خیابان فخرآری و خیابان دانشگاه، پلاک ۶۳، طبقه ۵
تلفن: ۱۲-۶۶۹۷۵۷۱۱، تلفکس: ۶۶۹۷۵۷۰۷
فروشگاه: خیابان کریمخان، بین ایرانشهر و ماهشهر، پلاک ۱۴۰
تماس: ۸۸۴۹۰۱۳۸-۸۸۴۹۰۱۹۵

negahpub1@gmail.com

● www.negahpub.com ● negahpub ● newsnegahpub

فهرست مطالب

۷	یادداشت ناشر.....
۹	دییاجه نویسنده.....
۱۱	تأثیر تعلیمات بودایی در فرهنگ پیش از اسلام ایران.....
۳۱	بوداییان در بامیان.....
۴۹	تصوف ایران از نظر فلسفی.....
۶۵	بوداییان ایران در دوره بعد از اسلام.....
۶۹	سرچشمه تصوف عراق و جزیره.....
۸۳	نخستین متصوفه عراق و جزیره.....
۸۹	نفوذ افکار مانویان در تصوف.....
۹۷	انتشار دین مانی در آسیا و آفریقا.....
۱۰۱	انتشار دین مانی در اروپا.....
۱۰۷	تعلیمات یهود و نصاری و یونانیان در تصوف ایران.....
۱۱۱	جنبه های خاص تصوف ایران.....
۱۱۳	طریقت و شریعت.....
۱۲۵	سماع در تصوف ایران.....
۱۳۷	جوانمردی و فتوت.....

۱۴۱.....	کتاب‌های جوانمردی و فتوت
۱۴۷.....	آیین جوانمردی و فتوت
۱۵۳.....	آیین پذیرفتن جوانمردان
۱۶۱.....	جوانمردان در کشورهای مختلف
۱۶۵.....	پیشوایان معروف فتوت
۱۷۱.....	ملاطیان
۱۸۳.....	ملاطیان از نظر نقش‌بندیان
۱۹۳.....	اتصال به مبدأ
۲۰۱.....	طریقه اویسی
۲۰۵.....	پیشروان تصوف در ایران
۲۱۱.....	سلسله نسب فرق تصوف ایران و هند
۲۱۵.....	مشایخ قرن چهارم
۲۱۹.....	مشایخ قرن پنجم
۲۲۱.....	مشایخ قرن ششم
۲۲۳.....	مشایخ قرن هفتم
۲۲۵.....	مشایخ قرن هشتم
۲۲۷.....	مشایخ قرن نهم
۲۲۹.....	تصوف مغرب
۲۳۳.....	تکمله
۲۴۷.....	فهرست نام کسان، نسبت‌ها، فرق، طُرُق، مذاهب و مکاتب
۲۸۱.....	فهرست نام جاها
۲۸۹.....	فهرست نام کتاب‌ها، رساله‌ها، نشریات و داستان‌ها

یادداشت ناشر

سعید نفیسی (۱۸ خرداد ۱۲۷۴ - ۲۳ آبان ۱۳۴۵) زبان‌شناس، پژوهشگر زبان و ادبیات فارسی، تاریخ‌نگار، کتاب‌شناس، لغت‌شناس، مترجم، مصحح، ادیب، منتقد، روزنامه‌نگار و نویسنده ایرانی بود.

وی فرزند میرزا علی اکبر ناظم‌الاطباء (معروف به ناظم‌الطبای کرمانی) و بانو جمال‌الدوله نفیسی و جزو نسل اول استادان دانشگاه تهران (دانشکده‌های حقوق و ادبیات) بود.

نفیسی پانزده‌ساله بود که تحصیلات متوسطه را در تهران به پایان رساند و همراه برادر بزرگترش، اکبر مؤدب نفیسی، برای ادامه تحصیل به اروپا رفت. در سال ۱۲۹۷ به ایران بازگشت و ابتدا در دبیرستان‌های تهران به تدریس زبان فرانسه پرداخت و بعد در وزارت فواید عامه ایران مشغول کار شد؛ به گروه نویسندگان مجله دانشکده پیوست و در یک سال فعالیت این مجله با ملک‌الشعرا بهار همکاری داشت.

وی که از پیشاهنگان مکتب نگارشی معروف به نشر دانشگاهی به‌شمار می‌آید، از آغاز بنیان‌گذاری دانشگاه تهران برای تدریس در دانشکده‌های حقوق و ادبیات و نیز عضویت در فرهنگستان برگزیده شد و در طول عمر خود

در بیش از پنجاه دانشگاه خارج از ایران، از جمله دانشگاه‌های کابل، دهلی، کلکته، قاهره و بیروت به تدریس پرداخت.

علاقه‌مندی نفیسی به تاریخ و ادبیات ایران باعث شد تعداد بسیاری از متن‌های منشور و منظوم فارسی را به شیوه‌ای علمی تصحیح و منتشر کند. کتاب حاضر که «سرچشمهٔ تصوف در ایران» نام دارد، با عنوان تفصیلی «تأثیرات تعلیمات بودایی در فرهنگ ایران و تصوف ایران از نظر فلسفی» در آغازین سال‌های دههٔ چهل منتشر شد. این کتاب دربردارندهٔ یادداشت‌های استاد سعید نفیسی و تقریرات وی دربارهٔ تاریخ تصوف است و به جهت اهمیت مطالب آن، از همان ایام تا امروز بارها مورد بحث و ردّ و نقد قرار گرفته است؛ و همین موضوع نشان‌دهندهٔ اهمیت مطالب و نکات مطرح شده در این اثر است.

نشر حاضر این اثر، با در نظر گرفتن نسبی رسم الخط امروزی و تصحیح اغلاط چاپی نسخه‌های پیشین (مانند جاگذاری کلمات کشمکش و شاخص به جای کشمش و شاخص) و نمایه‌سازی مجدد و حروف چینی و صفحه‌بندی جدید صورت گرفته است؛ ضمن آن‌که ویراستار برای رعایت امانت در انتقال متن، املاي کلماتی (مانند زکوة / زکاة، بیفگند، پراگنده و پُرُفسر) را حفظ کرده است و از افزودن کلمهٔ «سال» و میلادی / هجری / خورشیدی به اعداد خودداری کرده، زیرا نویسنده نیز به علت فراوانی آنها و قرینه‌های مشخص در متن، آوردن آنها را ضروری ندانسته است؛ لیکن هر جا افزودن حرف یا کلمه‌ای را مفید دیده، آن را در علامت [] قرار داده است.

علیرضا رئیس‌دانی